
ZAHRADNÍ SLAVNOST. Botanická zahrada PŘF UK oslaví 111. výročí

ZAHRADNÍ SLAVNOST. Botanická zahrada PŘF UK oslaví 111. výročí

Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy pořádá u příležitosti 111. otevření zahrady na pravém břehu Vltavy na podzim 1898 ZAHRADNÍ SLAVNOST. Návštěvníky zahradní slavnosti přivítají její organizátoři 15. 10. 2009 v 16 hodin v areálu Botanické zahrady PŘF UK, Na Slupi 16, Praha 2.

Z historie Botanické zahrady

Botanická zahrada UK patří jako instituce k nejstarším evropským univerzitním zahradám. O její zřízení usiloval již kolem roku 1752 první profesor lékařství a botaniky na pražské univerzitě Scotti de Compostella. Zahrada byla zřízena teprve v roce 1775 na levém břehu Vltavy v prostoru někdejší jezuitské zahrady a přilehlých pozemků. Rozkládala se přibližně v místech proti smíchovskému předmostí Jiráskova mostu. Dnešní Dienzenhoferovy sady jsou zbytkem, torzem této zahrady, která v polovině 19. století pod vedením prof. Kosteletzkého byla považována za nejlepší botanickou zahradu severně od Alp. Vedle exteriérů měla i 9 skleníků a bylo v ní pěstováno asi 13 tisíc druhů a odrůd rostlin. S rozvojem a industrializací Smíchova ale zahrada značně utrpěla a když byla vážně poškozena při povodni 2. a 3. září 1890, rozhodlo vedení univerzity o jejím přemístění na dnešní lokalitu pod tzv. Slupskou stráň. Zde od roku 1846 působila Společnost pro zvelebování zahrad, která tu také roku 1882 vystavěla první skleníky. Od této společnosti tehdy už rozdělené pražské univerzity, česká i německá, pozemek odkoupily a rozdělily si jej tak, že česká botanická zahrada zůstala ve spodní poloze, německá na stráních. Česká převzala starý skleníkový komplex, německá vybudovala kolem roku 1900 nové technické skleníky. Podle stejných plánů byly oběma univerzitám vystavěny budovy botanických ústavů: české univerzitě v ulici Benátské číslo 2, německé ve Viničné ulici číslo 5. Každá ze zahrad také dostala budovy pro ubytování zahradníků, protože tehdejší vedení univerzit vědělo, že je pro sbírky výhodná trvalá přítomnost ošetřujícího personálu.

Po uzavření českých vysokých škol byly zahrady spojeny (česká existovala jako tzv. české oddělení) až do roku 1945. Nálet na Prahu 14. 2. 1945 zcela zničil německé skleníky a poškodil české. Zahrady byly posléze spojeny pod názvem Botanická zahrada Univerzity Karlovy, německé skleníky již nikdy nebyly obnoveny, české byly v letech 1946-1949 zcela přestavěny.

Ocelová konstrukce skleníků z konce čtyřicátých let věkem korodovala, a tak byl v roce 1995 na skleníky vydán havarijní výměr a byla vyprojektována jejich rekonstrukce podle projektu arch. Dvořáka. Generálním dodavatelem většiny rekonstruovaných skleníků byla firma Konsit, a.s. Praha. Skleníky byly rekonstruovány v letech 1996-1999 na přání památkářů téměř ve stejné podobě a dispozici jako stavba předchozí.

Ze současnosti Botanické zahrady

Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze má rozlohu 3,5 ha. V jejím areálu se nachází budova katedry botaniky Přírodovědecké fakulty UK, Ústav životního prostředí a sídlí zde i studijní oddělení Přírodovědecké fakulty UK. Expozice zahrady jsou rozděleny na skleníkové a venkovní (exteriéry). Ve sklenících je stálá expozice tropů a suchých subtropů (sbírka kaktusů a sukulentů). Sbírka rostlin z vlhkých subtropů je v létě instalována pod širým nebem podle světadílů původu rostlin, které jsou pak v zimním období uskladněny ve velkém studeném skleníku. Vedle rozsáhlé sbírky sukulentů stojí za zmínku velké a staré exempláře cykasů, kamélie, myrty a další rostliny pocházející ze sbírek někdejší smíchovské univerzitní zahrady z 19. století. Z venkovních expozic je významný unikátní exemplář jinanu dvoulaločného, *Ginkgo biloba* cv. Praga, ve skutečnosti jakási někdejší obří bonsaj, jejíž stáří se odhaduje na přibližně 130 let, dále jedna z prvních do Evropy introdukovaných metasekvojí a další dřeviny. Nejcennější expozicí je kolekce Středoevropské květeny, založená v roce 1904 a kontinuálně udržovaná po celých předchozích 100 let.

Zahradu ročně navštíví asi 100 000 návštěvníků. Slouží nejen jako zdroj demonstračního materiálu pro studenty biologie a přidružených oborů jak z Univerzity Karlovy, tak ze sesterských fakult univerzit, středních a základních škol, ale poslouží i dalšímu celoživotnímu vzdělávání obyvatelstva a částečně i relaxaci zejména obyvatel Prahy 2.

O zahradu pečují v současné době přibližně 20 zahradníků a kurátorů a roční náklady na její provoz, hrazené Přírodovědeckou fakultou UK, se pohybují kolem 6 milionů Kč. Magistrát hl.m.Prahy také na provoz a údržbu exteriérů zahrady přispívá nemalou finanční částkou. Pro návštěvníky Botanické zahrady bylo také v roce 2004 otevřeno na sousední pronajaté ploše odpočinkové refugium.

